

Școala Vremii

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

CUPRINSUL:

1. Convocare
2. Raportul General al comitetului central către adunarea generală.
3. Bilanțul pentru lichidarea gestiunii Asoc. Inv. dela 1 Ian. 1926 până la 31 Dec. 1932.
4. Profit și pierderi pe anul 1932-33.
5. Raportul comisiei de cenzori.
6. Bilanțul asupra gestiunii rev. „Școala Vremii“ până la 1 Iulie 1933.
7. Balanța de verificare a Băncii inv.
8. Raportul anual al Casei Inv.
9. E. Spinanțiu, O carte veche.
10. T. Mariș: Curba frecvenței după vârstă a diferitelor materii de învățământ.

Comunicări oficiale.

Biblioteca Centrală
Raională Arad

Redacția: Str. Oituz No. 30. Arad.

Administrația: Casa Învățătorilor Bdul. Carol I No. 66.

Abonamentul anual 60 Lei. 1 exemplar 6 Lei.

„Școala Dremii“

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

MEMBRI FONDATAȚI:

Pavel Dirlea, Ioan Cădariu și Sava Bărbătescu.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Director: Teodor Mariș

Administrator: Eugeniu Spinanțiu.

Membri: Dimitrie Boariu, Nicolae Cârstea, Constantin David, Lazar Igrășan și Iulian Lucuța.

COLABORATORI:

Fl. Ștefănescu Goangă, Prof. Universitar Cluj; N. Margineanu, asistent Univ. Cluj; Ion Nisipeanu, prof. București, I. F. Buricescu, prof. București, I. Stanca, profesor; Ascaniu Crișan, dir. liceului Moise Nicoară; S. Spulbereanu, f. inspector școlar; Iosif Moldovan, f. inspector școlar; C. Balta, profesoară; A. Vățian, inv.; George Marcu, inv.; I. C. Lascu, inv.; A. Barticală, inv.; T. St. Vicol, inv.; P. Zoțiu, inv.; I. P. Crivăț, inv.; I. Pordoa, inv.; A. Volungan, inv.; I. Măriescu, inv.; I. Jianu, inst.; A. Păpureanu, inv.; M. Ionescu, inv.; G. Tudor, inv.; Sp. Vâneajă, inv.; Gh. Redișt; M. Florescu, inv.; V. Olariu, inv.; I. Riza, inv.; Al Amancei, inv.; M. Coșoroabă, nv.; A. Billo, inv.; I. Schuch, inv.; Ioan D. Popescu Bobu inv.

Manuscrisele nu se mai înapoiază.

Anunțuri și reclame se primesc după învoială.

Manuscrisele, revistele pentru schimb și cărțile de recensit se trimet pe adresa: Dlui **Teodor Mariș, prof. Arad str. Oituz No. 30.**

Corespondența privitoare la administrație: abonamente, schimbări de adresă, revistele înapoiate etc. se trimet pe adresa Administrației: **Casa învățătorilor Arad Bdul Carol I No. 66** pentru Dl. **Eugeniu Spinanțiu.**

„Scoala Ţremii“

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

Asociația Învățătorilor din Județul Arad

No. 52/1933.

Convocare.

Membrii Asociației Învățătorilor din Județul Arad sunt convocați a lua parte la adunarea generală ordinară care se va ține în Arad în sala cea mare a Primăriei, Luni, 3 Iulie 1933, având următorul

PROGRAM:

Sedința I

1. La ora 8 a. m. plecarea în corpore la actul Chemării Duhului sft. și a părăstasului pentru colegii decedați.
2. Esmiterea delegaților pentru invitarea autorităților la ședință.
3. Cuvânt de deschidere și bineventarea oaspeților.
4. Esmiterea comisiunilor pentru cenzurarea rapoartelor.
5. Măsurarea inteligenței, lucrare pedagogică, (În ședință se va sorti una din lucrările primite dela subsecții).
6. Democratismul în pedagogie, conf. ped. de inv. Ioan Lascu.
7. Bibliotecile populare, lucrare de inv. dir. Nic. Cârstea.
8. Aprecierea lucrărilor.

Sedința II.

ora 15.

1. Rapoartele comisiunilor.
 2. Eventuale propuneri.
- Chișineu-criș, la 26 Mai 1933.

Președinte:
DIMITRIE BOARIU

Secretar:
MIRCEA C. NONU

N. B. Pentru constatarea prezenților, fiecare prezident de subsecție va prezenta la mâna secretarului lista celor de față, din subsecția a cărui prezident este.

Raportul General

al asociației Invățătorilor județene pentru adunarea generală ordinară din 3 Iulie 1933.

Onorată Adunare Generală,

S'a implinit un an de când ați binevoit a ne onora cu încrederea D-voastră. În acest scurt timp, înzestrați cu arma iubirei și cu sprijinul colegial, am făcut tot posibilul ca interesele noastre — atât cele de ordin cultural, cât și cele de ordin material — prin munca desinteresată a pionerilor acestei Asociații Invățătoresți să nu stagneze, ci printr'o conlucrare armonioasă să prospereze spre binele și fericirea școalei, a culturii naționale și a neamului românesc. Venim acum la rândul nostru să Vă asigurăm de data asta și noi de bunele noastre intențiuni în ferma convingere că fieștecare membru al Asociației Invățătorilor din județul Arad, pătruns de frumosul scop ce se urmărește prin conlucrarea tuturor forțelor și a oamenilor de bine pentru cimentarea mult iubitei noastre patrii, câștigată prin jertfele fără de umilință, așteaptă cu nerăbdare raportul asupra rezultatelor ajunse prin activitatea acelor pe cari i-a ales și i-a încredințat cu conducerea destinelor lor. Pentru a Vă convinge de toate acestea — în conformitate cu dispozițiunile noastre statutare — avem onoare a Vă supune prezentul:

RAPORT GENERAL.

I.

Activitatea Comitetului Central.

Comitetul Central — expresia adunării generale dele 21 Maiu 1932 — și-a fixat ca programă de muncă o colaborare cât mai intensivă cu toți membrii corpului didactic a școalelor primare din județ, nu altcum și cu toți factorii și autoritățile dela cari și prin cari Asociația noastră așteaptă ajutor de muncă, ca astfel lucrând mână în mână, să poată pași pe calea arătată de marile interese școlare, culturale și naționale, prin ce credem că vom putea mai cu ușurință elupta toate drepturile membrilor acestei Asociații Invățătoresți, atât cele de ordin moral cât și cele de ordin material.

În acest sens am dat circulară către toate subsecțiunile, iar prin adresa noastră No. 39 din 17 Iunie 1932, am adus la cunoștința Onor. Subrezorator Școlar de Arad, noua organizație a Comitetului nostru Central, cerându-i tot concursul pentru o colaborare cât mai sinceră și perfectă.

La 26 Iunie 1932, prin adresa noastră No. 41 am adus la cunoștința Onor. Asociațiunii Generale din București, precum și Onor. Asociațiunii Re-

gionale dela Cluj noua formațiune a conducerii secției noastre învățătorești cerându-le tot odată binevoitoarea aprobare.

Asociațiunea Regională din Cluj ia cu satisfacție la cunoștință raportul prezentat.

La apelul Prea Sfinției Sale Episcop al Aradului Dr. Grigorie Comșa, pentru o colaborare cât mai intimă între slujitorii școlii cu slujitorii altarului, Comitetul Central a dat circulara No. 125/1932, fiind convinși că situația morală dezastruoasă creiată în urma războiului mondial, nu altcum și situația noastră geografică reclamă, că între conducătorii naturali ai poporului — preoți și învățatori — trebuie să existe o cât mai armonioasă și sinceră colaborare.

Toată activitatea comitetului central este rezumată în 9 ședințe ținute la 16 Iunie, 25 Iulie, 9 Septembrie și 21 Noembrie 1932, apoi la 22 Ianuarie, 25 și 26 Februarie, 27 Aprilie și 20 Maiu 1933.

1. *Ședința dela 16 Iunie 1932* este Ședința de constituire.

Comitetul central s'a constituit pe cum urmează: președinte: Dimitrie Boariu; vicepreședinte: Eugen Spinanțiu; secretar: Mircea C. Nonu; Cassar: Nicolae Dima; și bibliotecar: Constantin David. În delegația permanentă pe lângă președinte și secretar Domnii: Nicolae Cristea și Nicolae D. Cârstea. În delegația Consiliului Regional Domnii: Dimitrie Boariu, Eugen Spinanțiu, Nicolae Cristea, Iulian Lucața, Petru Ugliș și Romul Furdui, iar în delegația Consiliului General Domnii: Dimitrie Boariu, Eugen Spinanțiu și Nicolae Cristea.

2. *În ședința din 25 Iulie 1932*, Comitetul Central s'a ocupat cu partea litigioasă și neclară a averii acestei Asociațiuni, nu altcum și cu predarea acestor averi noului comitet în urma căror predări comitetul central neputând da absoluturul convenit vechului comitet, autorizează biroul a face pași pe cât de necesarii, pe atât de energici pentru preluarea acestor averi.

S'a aprobat noua arondare a subsecțiilor aparținătoare Asociației noastre.

S'a compus și aprobat bugetul Asociației noastre pentru anul financiar 1932.

S'a delegat la Congresul Regional ținut la Cluj în zilele de 14 și 15 August Domnul președinte Dimitrie Boariu.

S'au aprobat cheltuielile avute cu procurarea registrelor necesare și s'au stabilit spesele de transport pentru membrii din provincie a Comitetului central, când aceștia participă la ședințele comitetului.

3. *În ședința dela 9 Septembrie 1932*, Comitetul Central s'a ocupat din nou cu situația neclară a averii Asociației noastre, dând noi instrucțiuni biroului, S'a încredințat biroul cu redactarea circularei pentru convocarea

subsecțiilor în conferințe de toamnă, stabilind totodată întinerarul și subiectele de pertractat la aceste ședințe, S'a luat cunoștință de raportul Dilor Dimitrie Boariu și Eugeniu Spinanțiu, delegații noștri la Congresele din Cluj și Chișinău. S'a preluat revista «Școala Vremii» cu întreg activul și pasivul ei intrând astfel în patrimoniul Asociației noastre. Domnii Dimitrie Boariu și Eugen Spinanțiu sunt încredințați să facă toate formalitățile, ca revista să fie înregistrată și la Tribunal pe numele Asociației. Propunerea Dlui Lazar Igrășan subrevizor școlar cu privire la renunțarea la echivalentul alor 50% din salariul restant pe una lună, în scopul cumpărării unui imobil clădit la «Băile Episcopia» din Bihor care să servească drept casă de odihnă pentru învățători se primește, în principiu, lăsându-se chestia deschisă pentru a fi supusă spre deliberare Onor. adunări generale.

4. *In ședința dela 21 Noemvrie 1932*, Comitetul Central aprobă cerea Dlui Dimitrie Olariu subrevizor în retragere pentru a intra ca membru ordinar în asociație și se primește cu mulțumită propunerea D-sale prin care voințe să pună la dispoziția Asociației noastre manuscritele decedatului profesor Dr. Petru Pipoș. Se delegă Domnii Eugen Spinanțiu, Iulian Lucaș și Constantin David, pentru preluarea acelor manuscrite. Totodată sunt autorizați să se prezinte Onor. Subrevizorat Școlar din Arad, pentru a primi cheile dela bibliotecile Asociației care se află la școlăle primare de Stat din Arad, No. 1. și 14., și să transpoarte bibliotecile la Casa Învățătorilor, nu altcum și biblioteca «Reuniunea Învățătorilor» ce se găsește la Seminarul teologic din Arad. Despre achitarea acestor îndatoriri a se vedea procesele verbale de predare și preluare dresate de numiții delegați și aflate la dosar sub Nr.ii. 32 și 29/1933. Se încuviințează alegerea birourilor subsecțiilor: Arad oraș, Pecica, Radna, Șiria, și Chișineu-Criș. Se aprobă subdivizarea subsecției Hălmagiu în subsecțiile Hălmagiu și Șebii. Aprobându-se ridicarea unei cruci de piatră la mormântul decedatului profesor Dr. Petru Pipoș, se încredințează Dl Eugen Spinanțiu cu facerea unui apel, către toți colegii din județ, ca să contribuie în acest scop cu suma de Lei 20. Se iau dispozițiuni pentru încasarea cotelor datorate Asociației Învățătoresți în anul 1932.

5. *Ședința dela 22 Ianuarie 1933*. În aceasta ședință Comitetul Central încuviințează raportul biroului cu privire la situația financiară a Asociației noastre dela 1 Ianuarie 1926 și până la 21 Maiu 1932. Acest raport bilanș, întocmit pe baza rapoartelor primite dela toți Domnii prezenți de subsecții și a tuturor celor vizați, arată la data preluării din partea noului comitet următoarea situație:

Incasări dela diverse subsecții și diverși creditori Lei 35.530.—

Plăți făcute în contul acestor încasări	32.966.—
Rămâne la data preluării un sold de	Lei 2.064.—

care s'a preluat de către actualul casier Nicolae Dima.

S'a aprobat achitarea taxei de membru a Asociației noastre către Asociația Generală din București în suma de Lei 10.000., iar către Asociația Regională din Cluj în suma de Lei 10.000, drept cote convenite pe anul 1932. Se aprobă depunerea la vedere, făcute la Banca Invățătorilor din județul Arad în sumă de 15.000. Circulara Asociației Generale a Invățătorilor din România No. 296 1932, se ia la cunoștință și se îndrumă biroul a executa acea circulară. Se aprobă delegarea Dlui Eugen Spinanțiu pentru congresul General al Invățătorilor din București convocat telegrafic pentru ziua de 22 Ianuarie 1933. Rapoartele anuale ale biroului, casierului și bibliotecarului se iau la cunoștință.

6. *In ședința dela 25 Februarie 1933.* Comitetul Central al Asoc. Inv. din județul Arad fixează programa și formulează moțiunea ce este a se discuta în adunarea generală extraordinară din 26 Februarie 1933, convocată de delegația permanentă prin hotărârea luată la 18 Februarie 1933, în urma circulării Asociației Generale No. 25, 1933.

7. *Ședința dela 26 Februarie 1933* a Comitetului Central este convocată în conformitate cu instrucțiunile date prin circulara No. 25 1933 a Asociației Generale a Invățătorilor din România, cu privire la stabilirea unei acțiuni unitare în vederea acelor dintre scopuri, ce ne sunt comune cu Asociația corpului didactic secundar. Cum Asociația corpului didactic secundar nu a ținut adunarea generală extraordinară în aceeași zi, Comitetul Central al Asociației Invățătorilor din județul Arad, a trebuit să se mărginească la redactarea unui proces verbal negativ.

8. *In ședința din 27 Aprilie 1933,* Comitetul Central ia dispozițiuni pentru convocarea corpului didactic primar din județul Arad, în adunarea generală ordinară pe care o fixează pe data de 3 Iulie 1933.

Raportul Domnilor delegați: Nicolae Cristea, Eugen Spinanțiu și Mircea C Nonu, la congresul Federației Corpului didactic din București ținut la 19 Martie 1933 se ia la cunoștință, în urma căreia Comitetul Central decide: Regretă incidentul care a tulburat congresul dela 19 Martie 1933. Cum însă provocatorul acestor incidente nu este a se căuta în rândul corpului didactic primar, Asociația Invățătorilor din județul Arad, se consideră strânsă în jurul Asociației Generale din București.

Cât privește transformarea Asociației noastre în Sindicat, ideia fiind prematură, iar chestiunea comportând discuțiuni și clarificări, Comitetul Central lasă la aprecierea Onor. memrii ai asociației Inv. din jud. Arad,

cari după ce își vor fi format o convingere, că prin sindicalizare n'am primejdui nimic din realizările noastre de până acum și că ar însemna ceva mai bun ca scop și mijloace, vor lua deciziunile necesare. Comitetul Central declină dela sine însă orice răspundere pentru angajarea Asociației Învățătorilor din județul Arad, — cari în urma unui glorios trecut de 60 ani a cules atât de frumoase roduri — în vre-un bloc sau partid politic. Cere Excluderea din Asociații a tuturor membrilor corpului didactic — actuali parlamentari — cari au votat reducerea salariilor. Pentru refacerea mormântului profesorului Dr. Petru Pipoș și facerea unui bust se delegă Dnii: Eugen Spinanțiu, Nicolaie Cristea și Iulian Lucața cari vor lua contact cu delegații profesorilor secundari și vor face toate demersurile, urmând să raporteze din caz în caz.

9). *In ședința dela 20 Maiu 1933* se aprobă raportul general al Comitetului Central, raportul casierului, raportul bibliotecarului și raportul direcțiunei Casei învățătorilor, toate în vederea adunării generale dela 3 Iulie 1933. Se mai aprobă modificarea bugetului, bilanțul anului 1926—1931 și bilanțul anului 1932, și se compune bugetul pentru anul 1933.

II.

ACTIVITATEA DELEGAȚIEI PERMANENTE.

Delegația permanentă a Comitetului Central a ținut 5 ședințe. In aceste ședințe, delegația permanentă a activat la predarea și preluarea averei Asociației noastre dela vechiul comitet. La Congresul general ținut în zilele de 28 și 29 August 1932 în Chișinău, a delegat pe Dl Eugen Spinanțiu. A executat cu severitate și cea mai mare conștiințiozitate toate hotărârile și instrucțiunile Comitetului Central, cu privire la clarificarea situației neclare a averei acestei Asociațiuni. În conformitate cu circulara Asociației Generale No. 256/1932 și No. 25/1933, a luat dispozițiuni pentru convocarea învățătorilor din județul Arad în adunări generale extraordinare. (1. Ținută la 18 Decembrie 1932, pentru comemorarea marelui pedagog național Spiru Haret, iar a 2-a (doua) pentru ziua de 26 Februarie 1933, în vederea Congresului extraordinar al Federației Corpului didactic convocat pe ziua de 19 Martie 1933, fixând programa acelor adunări generale extraordinare). A luat dispozițiuni că Asociația noastră să fie reprezentată la marea adunare națională de protestare contra tendințelor revizioniste prin Domnul președinte Dimitrie Boariu.

III.

ACTIVITATEA BIROULUI ASOCIAȚIEI.

Administrația Asociației Inv. din jud. Arad, este condusă de președintele și secretarul general. In cursul anului 1932 și 33 precum reiese din

registru de Intrare și Eșire, s'au rezolvat 192 acte. Toate deciziunile Comitetului Central, ale delegației permanente, nu altcum și Circularele Asociației Generale a Inv. din România au fost executate cu cea mai mare punctualitate. Prin adresele Nr. 36, 40, 55, 56, 64, 64, 67 și 71.1932, sunt invitați Domnii președinți de subsecții și Domnii foști casieri generali să depună rapoartele cu privire la bunurile Asociației ce ar avea asupra D-ilor, începând cu anul 1926 și până în prezent. Prin adresa No. 54 s'a făcut memoriu — înaintat Dlui președinte al Asociației Generale, — pentru achitarea salariilor restante. Prin adresa No. 74 s'a făcut apel către Dnii învățători din întreg județul pentru înființarea Băncii Învățătorilor din județul Arad, care la data de 16 Ianuarie 1933 și a început activitatea cu un capital destul de modest în suma de Lei 10.500. Prin adresa No. 82/932, s'a trimis circulara Comitetului Central tuturor subsecțiilor pentru convocarea învățătorilor în conferințe de toamnă, iar prin circulara No. 33/933 au fost convocați învățătorii subsecțiilor în conferințe de primăvară. Prin adresa No. 104 și următorii s'a convocat adunarea generală festivă pentru comemorarea marelui pedagog național Spiru Haret. La această adunare de comemorare au fost invitate toate Asociațiile culturale din orașul Arad. Prin adresa No. 14.1933, s'a convocat adunarea generală extraordinară pentru ziua de 26 Februarie 1933, în vederea convocării adunării generale extraordinare a Federației Corpului Didactic de toate categoriile, pentru ziua de 19 Martie 1933 la București. Prin adresa No. 120.1932, se aduc mulțumirile Asociației noastre Dlui Iosif Moldovan inspector Școlar în retragere pentru contribuția dată cu ocaziunea adunării generale festive din 21 Mai 1932. S'a mai dat circularele No. 125, 126, 127, și 128, publicat și în revista Asociației noastre și în gazeta «Știrea» cu privire la o conlucrare armonică a celor doi factori: preoți și învățători. Prin adresa No. 120. s'a trimis Asociației Generale tabloul statistic cerut cu circulara No. 166. S'au înaintat spre aprobare și dezideratele corpului didactic din acest județ, luate în ședințele de toamnă. S'a raportat asupra adunării generale festive din 18 Decembrie 1932, și asupra adunării generale extraordinare din 26 Februarie 1933. S'au înaintat spre aprobare statutele Asociației noastre, votate în adunarea generală din 21 Mai 1932. Toate încredințările primite din partea Comitetului Central și a delegației, cât și cele primite din partea Asociației generale au fost îndeplinite cu promptitudine. În zilele de 28, 29 și 30 Decembrie 1933, precum și în zilele de 19 și 20 Maiu 1933, președintele Asociației asistat de secretarul și casarul general s'a întreținut în Arad pentru compunerea și complectarea tablourilor nominale a membrilor Asociației Inv. din județul Arad. Asociația, întimpinând greutăți de încasare a cotizațiilor de membri din partea unor Domni colegi încredințați cu facerea plă.

șilor învățărești, am fost necesități a renoi ordinul Ministerial No. 154286/1927, prin care Onor. Subvizorate Școlare sunt autorizate a reține cotele datorate Asociației.

Toate actele sunt înregistrate în registrul de intrare și eșire, iar hotărârile Comitetului Central și a Delegației Permanente sunt cuprinse în procesele verbale dresate în condica proceselor verbale, destinată pentru acest scop.

IV.

Averea și situația Financiară a Asociației.

Averea Asociației se compune din: 1. Un imobil clădit situat în orașul Arad Bulevardul Carol sub numirea de «Casa Invățătorilor», cu întreg inventarul său stă sub conducerea și administrația Dlui Director Ioan Mladin care ne va prezenta un raport detaliat despre întreg activul și pasivul a acestui imobil.

Bibliotecile Asociației preluate în decursul acestui an dela fosta Reuniune a Invățătorilor din protopopiatele Arădane I-VII., precum și cele moștenite dela fosta Asociație maghiară, sunt administrate de bibliotecarul Asociației și cuprind un număr de 1088 volume.

Cât privește situația financiară a acestei Asociațiuni, în urma cercetărilor făcute și bazați pe principiul, că o administrație cinstită și perfectă este baza morală a oricărei Asociațiuni suntem în plăcuta situație de a vă prezenta. 1. Bilanțul pentru lichidarea gestiunii Asociației Invățătorilor din județul Arad, dela 1-a Ianuarie 1926 și până la 31 Decembrie 1931., și 2. Bilanțul și contul de gestiune al anului 1932 încheiat pe data de 8 Maiu 1933. Toate socotelile acestui an au fost conduse de casarul general Dl Nicolae Dima. Toate intratele și toate cheltuelile sunt justificate conform contabilității publice.

Domnul casar general Nicolae Dima depune raportul său special în aceasta privință.

V.

Activitatea subsecțiilor.

Numărul membrilor Asociației învățărești din Județul Arad se cifrează la 711, împărțiți în 9 subsecții. Reședințele subsecțiilor sunt: Arad oraș, Aradul nou, Pecica, Radna, Șiria, Ineu, Chișineu-Criș, Sebiș, și Hălmagiu.

Toate subsecțiile au ținut ședințele de toamnă, conform circularei Comitetului Central No. 82/1932. La toate ședințele Subsecțiilor s'a dezvoltat ca subiect pedagogic și cu scopul de a comemora pe cel mai mare pedagog

național român «Douăzeci ani dela moartea marelui pedagog Spiru Haret». Al doilea subiect a fost «Importanța grădinilor de copii». La conferințele de primăvară a subsecțiilor, conform circularei noastre No. 33/1933, a fost fixat ca subiect pedagogic «Metoda testelor» iar ca al doilea subiect cu caracter profesional «Salarizarea membrilor Corpului didactic în legătură cu aplicarea Legii de Armonizare din anul 1927. Cum însă până la redactarea prezentului raport general, dela mai multe subsecții nu am primit procesele verbale, ori un raport mai amănunțit, în privința acestor conferințe de primăvară nu putem face raport detaliat. S'a agitat mult subiectul «Dreptul tuturor învățătorilor la locuință» atât în conferințele de toamnă cât și în cele de primăvară și tot asemenea și subiectul: Salarizarea corpului didactic în raport cu legea armonizării din 1927.

Cum însă s'a constatat, că tratarea unor subiecte a deraiat dela scopul fixat de Comitetul Central și pentru a înconjura vrajba dintre colegi, este de dorit, ca pentru viitor toate conferințele de orice natură, să fie studiate de comisiunile literare ale subsecțiilor respective și numai după aceia să fie admise în ședințele publice.

Onorată Adunare Generală.

Odată cu depunerea acestui raport general Comitetul Central, concentrând toate doleanțele învățătorilor din județul Arad exprimate cu ocaziunea conferințelor de toamnă și primăvară, prezintă următoarele:

DEZIDERATE.

1. Învățătorii din Ardeal, Crișana, Banat și Maramureș având drepturi câștigăte la locuință încă din timpurile înainte de războiu și cari drepturi nu au fost abrogate nici printr'o lege școlară, cer, ca acele drepturi să fie luate în considerare la întocmirea noii legi școlare, pentru toți învățătorii de toate gradele din întreagă țara.
2. Plata salariilor rămasă în restanță să se achite numai decât în numerar și nu în efecte publice de Stat sau bonuri.
3. Inscrierea în bugetul Statului a sumei cuvenite pentru întregirea salariilor conform legii de armonizare din 1927.
4. Învățătorii să fie îndreptățiți la carnetele de identitate pe Cfr. cu reducere de 25% și în mod nelimitat. Pentru vacanța mare, — în scopul cunoașterii țării lor — să li se acorde șase bilete gratuite pe întreg teritoriul țării.
5. Plata salariilor să se facă prin Percepțiile fiscale în primele 10 zile a fiește cărei luni pe bază de carnet, în cari să se introducă atât suma ordonanțată cât și reținerile făcute pentru diferite fonduri.

6. Toate edificiile — foste școli confesionale ort. rom. și grec. cat. române — cari pâuă la anul 1919 au servit scopuri școlare să fie redete prin lege destinației pentru care au fost sortite. Transcrierile acestor edificii — dela anul 1919 incoace pe eventuală altă persoană juridică să fie anulate.

7. Să se legifereze întreținerea materială a Școlii Primare potrivit dezideratului Asociației Generale Învățătoresți din România. Amenzile școlare pronunțate asupra părinților refractari. să fie încasate de percepțiile fiscale, după ce acestea vor fi încuviințate de comitetul școlar județean sau subrevizoratele școlare.

8. Să se mențină normele de transferări și numiri în învățământ, respectându-se stabilitatea. Transferările în interese de serviciu sau din oficiu să fie o măsură disciplinară aplicabilă numai după ce aceasta va fi pronunțată de Comisia de disciplină.

9. Protestăm energic contra intervențiilor politice cu ocazia transferărilor numirilor și detașărilor în învățământul primar.

10. Protestăm energic contra dispozițiilor prin cari colegilor cu o vechime de 34 ani li se ia directoratul, lăsându-li-se numai catedra. Cerem cei cari au muncit viața întreagă pentru binele și folosul neamului să fie lăsați — întrucât ar avea-o — la direcția școlii, recompensându-i cel puțin cu aceasta, pentru munca desinteresată, depusă până la această vârstă înaintată în ogorul culturai neamului.

11. Cerem ca studiile naționale în școlile primare minoritare să fie predate de un învățător român. Învățătorii minoritari cari nici azi nu posed limba statului, să fie trimiși la cursuri de vară pentru a-și însuși limba română, sau să fie penzionați.

Odată cu aceste deziderate supunem Onoratei adunări generale propunerea Dlui subrevizor Lazar Igrışan nu altcum și a subsecției Pecica cu privire la cumpărarea unor imobile clădite în locuri balneare.

În speranța, că în acest scurt timp am făcut tot ce este posibil și omenesc pentru a normaliza viața Asociației noastre județene întronând o administrație model atât în ceea ce privește arhiva cât și chivernisirea bunului public, supunem acest raport Onoratei adunări generale spre studiere cu rugămîntea, ca întrucât s'a întrelăsat ceva, Onorații membri ai Asociației județene să binevoiască a completa.

Arad, la 15 Iunie 1933.

Președinte:
Dimitrie Boariu.

Secretar:
Mircea C. Nonu.

B I L A N Ţ

pentru lichidarea gestiunii Asociației Invățătorilor din
jud. Arad dela 1 Ian. 1926 până la 31 Dec. 1932.

Incasări dela următorii :	Plăți făcute la următorii :		
1. Subsecția Arad conf. rap.	1100	1. Diurnă la congresul din Cluj Dlui Nicolae Cristea în 1926	1000
2. Subsecția Ineu conf. rap.	3650	2. Coroană pe morm. lui Vlădică	500
3. Subsecția Șebîș conf. rap.	325	3. Pentru congresul din 6, 7 și 8 1929 Dl Furdui	3000
4. Chișineu conf. rap.	3880	4. Pentru congresul din 7, 8, 9 din Sept. 1930 Dl I. Crivăț	2000
5. Subsecția Pecica conf. rap.	4075	5. Spese la part. la cursul de vară Dl I. Crivăț în anul 1930	2000
6. Imprumut dela Casa Inv.	13000	6. Conv. congr. feder. în 1930	750
7. Imprumut dela banca din Rovine	4000	7. Plăți conf. recip. 31—34	4486
8. Imprumut dela Dl Mihuța	5500	8. Plăți conf. rap. Ineu	3650
		9. Transp. rev. Școala și Viața	400
		10. Partula conf. subsec. Ineu, Pecica Sft Ana, Șebîș, Nădlac și Curtici în anii 1930 31	742
		11. Part. cu repr. M. S. Reg. 1931	1050
		12. Part. la congr. din București în anul 1931 Dl Cristea	5500
		13. Dl Cristea pt. part. la congr. feder. din 1931	3000
		14. Imprumut rest. Dl. Mihuț	2500
		15. Telegramă M. S. și Dl Iorga	208
		16. Telegramă M. Sale Regelui	111
		17. Factura Vels	515
		18. Imprumut rest. băncii Rovine	1300
		19. Dob. asupra aceluși impr.	329
		20. Franc. corespondenței	425
		Total Lei	32866
		Sold la 31 Dec. 1932	2064
		Total general Lei	35330
Total: 35530			

Președinte :
Dimitrie Boarin

Casier :
Nicolae Dima

Secretar :
Mircăa C. Nonu

Comitetul Central :

Comisia de cenzori :

Eugen Spinanțiu
Petru Ugliș
N. D. Cârstea
N. Cristea
C. David
R. Furdui

Președinte :
Iulian Lucaș

Membrii :
Mihuțiu
I. Tau

PROFIT ȘI PIERDERI

a Asociației Învățătorilor din județul Arad, pe anul 1932—1933
încheiat la 8 Maiu 1933.

1. Participări la congrese	24.494	1. Cote restante	13.805
2. Transporturi	17.142	2. Cote curente	86.571
3. Coța Asociației generale	10.800	3. Cote anticipate	1.290
4. Coța Asociației regionale	10.000		
5. Curs de bibliotecar	3.000		
6. Imprimare	4.121		
7. Neprevăzute	2.777		
8. Imprumuturi restante	18.800		
Total plăți:	90.334		
Profit net:	11.132		
	101.466		101.466

BILANȚUL

Asociației Învățătorilor din județul Arad pe anul 1932—1933
încheiat la 8 Maiu 1933.

Activ		Pasiv	
Cassa	2.132	Profit net	11.132
Depuneri-fructicare . . .	9.000		
Total . . .	11.132		11.132

Președinte:
Dimitrie Boariu

Comitetul central:
Petru Ugliș
Eugen Spinanțiu
Nicolae Cristea
Nicolae D. Cârstea
R. Fardui
C. David

Secretar:
Mircea C. Nonu

Casler:
Nicolae Dima
Censori:
Iulian Lucaș
Sabin Mihuțiu
Ioan Tau

R A P O R T U L

Comisiei de Censori a Asociațiunii Învățătorilor din jud. Arad.

Comisia de Censori participând și luând parte activă la toate ședințele Comitetului Asociațiunii Învățătorilor, a urmărit întreagă activitatea laudabilă a acestui Comitet.

În ziua de azi censurând gestiunea Asociațiunii Învățătorilor din jud. Arad, comisiunea de Censori aflându-o în ordine o aprobă și verifică, propunându-o On. Adunări generale spre aprobare.

Totodată propune On. Adunări generale ca să dea Comitetului descărcarea cuvenită. Arad, la 20 Iunie 1933.

Comisia de Censori:

ss. *Iulian Lucaș*
Președinte.

ss. *Sabin Mihuțiu*
ss. *Ioan Tau*

B I L A N Ț

asupra gestiunii revistei „Școala Vremii” pe timpul până la 1 Iulie 1933.

Venite	Lei	Spese	Lei
Dela vechea administrație	57 008.—	Tipărirea revistei	36 620.—
Abonamente încasate	1 092.—	Spese de expediție	1.459.—
		Cheltueli generale	506.—
		Bani gata	19.515.—
	58 100.—		58.100.—

Pentru exactitate:

E. Spinanțiu
administrator.

BALANȚA DE VERIFICARE

a Băncii Invățătorilor din jud. Arad, încheiată la 14 Maiu 1933.

1	Cassa	288 967 —	288.376 —	591 —	
5	Asociații	187.000 —	101.490 —	85.510 —	
9	Capital social		187.000 —		187.000 —
13	Taxe de înscrieri		7.180 —		7.180 —
17	Depuneri-Federala	30.350 —	10.350 —	20 000 —	
18	Cheltueli generale	10 426 —		10.000 —	
23	Dobânzi și benefici		9 197 —		9.197 —
24	Imprimare		970 —		970 —
31	Imprumuturi	209 800 —	46.780 —	163 020 —	
35	Depuneri-fructificare	12 800 —	93.000 —		80.200 —
37	Capital Federal	1 000 —		1.000 —	
39	Capital B. C. C.	4.000 —		4.000 —	
		724 343 —	724 343 —	284.547 —	284.547 —

Președinte :

Dimitrie Boariu

Casier :

Ioan Mladin

Comitetul de direcție:

Teodor Mariș

Eugen Spinanțiu

RAPORTUL ANUAL

al Consiliului de administrație al Căminului „Casa Învățătorilor“ cu privire la viața internă și asupra gestiunii de pe anul societar 1931-1932, către Adunarea generală a Asociației Învățătorilor.

Onorată Adunare generală,

Anul gestionar, încheiat la 30 Iunie 1930, n'am putea spune, că a fost mai mulțumitor ca cel 3-4 ani din urmă, ba—cu durere trebuie să constatăm—că a fost un an de grea încercare și nici decât n'a fost anul realizării gândurilor noastre. În acest exercițiu pe lângă alte greutăți obvenite, am primit cea mai grea lovitură de ordina material din partea Statului prin faptul, că a șters în întregime subvenția ce o primiam până aci pentru Căminul nostru. În situația dată nici Consiliul n'a putut acorda nici un fel de ajutor pentru elevii săraci, iar copiilor de învățători le-a putut reduce taxa anuală de întreținere cu suma de Lei 2000 numai așa, că s'a atins de micile economii făcute în anii precedenți.

Nu mai puțin s'buclum ne-a cauzat încasarea taxelor. După cum este cunoscut tuturor, părinții elevilor plasați în Cămin, cei mai mulți fiind ofițanți ai Statului, — și neprimind salariul cu lunile, n'au putut nici ei să plătească la timp taxa de întreținere, ceea ce nouă ne-a pricinuit multe dificultăți în conducerea menajului, ba câteodată și neplăceri.

O altă problemă, care amenință Căminul în existența sa și de care Consiliul s'a ocupat în mai toate ședințele sale de peste an, a fost și susțâ și în prezent,—cauza pentru care numărul elevilor scade din an în an. În anii trecuți eram de credința, că numărul elevilor a scăzut din motivul că atât liceul „Moise N coară“ cât și școala sup. de comerț au înființat pe lângă școala lor câte un internat. Cu începerea anului școlar 1932-33, cu toate că ambele internate amintite mai sus au fost sistate, totuș numărul elevilor noștri abia s'a mărit cu ceva.

Pentru ca să nu rămânem cu internatul pe jumătate gol, am încheiat o convenție cu comitetul Școlii sup. de arte și meserii din localitate, în baza căreia toți elevii plasați în internatul acestei școli trec în Căminul nostru, obligându-se suszisuș comitet, ca pentru fiecare elev să plătească o cotă zilnică de 30 lei. Prin achiziția aceasta am avut mai mult un câștig moral și nici decât material, fiindcă elevii aceștia mai în vârstă, în plină dezvoltare și muncii de dimineața până seara, consumau o cantitate mai mare de alimente ca și ceilalți elevi dela alte școli secundare. În cursul

timpului ne-am putut convinge, că elevii școlii de meserii, având alt program de muncă, nu pot respecta orele de meditație fixate pentru elevii dela celelalte școli secundare și așa adeseori au turburat liniștea și disciplina din internat. Pentru viitor rămâne chestie de discutat, dacă vom mai primi ori ba elevi dela această școală.

Consiliul de administrație—de acord cu directorul casei—au luat toate măsurile ce le-au crezut necesare pentru a determina pe părinții interesați de a-și plasa copiii lor în Căminul casei noastre. Dacă nu ne-am putut ajunge scopul în privința aceasta, nu putem fi învinuiți noi, sau instituția ce conducem, ci totul este a-se atribui faptului, că băieții de azi, de dragul libertății, preferă să locuască prin camere subterane, pe la familii de muncitori, decât să fie închiși în internat în camere și dormitoare igienice, unde pe lângă o hrană mulțumitoare se împărtășesc și de o educație pozitivă. Cea mai eclatantă dovadă, că elevii se feresc de viața închisă a internatului este acela, că cele două internate de băieți, din lipsa elevilor, au trebuit să-și închidă porțile.

Pentru îmbunătățirea situației în privința aceasta facem apel la toți colegii cu dragoste de neam și de instituția noastră dăscălească, ca fiecare —în cadrul posibilității—să arate părinților dela sate marea primejdie la care sunt expuși copiii lor plasați prin oraș, unde, în lipsă de supraveghere se dedau la lucruri nepermise, cari, în foarte multe cazuri atrag după sine ruina moralului și sănătății copilului.

Cu toate greutățile ce-am avut de împlinit, mulțumită concursului dat de on. membri ai Consiliului, am putut face față tuturor nevoilor curente, așa că am încheiat gestiunea anului fără nici o datorie în sarcina casei.

Inscrierea elevilor.

Căminul s'a deschis la 1 Septembrie și s'a închis la 30 Iunie. În tot decursul anului ni s'au înscris direct 38 elevi, iar numărul elevilor plasați de Școala superioară de arte și meserii, a variat între 27 și 52.

Dintre cei 38 elevi înscriși direct, au fost 14 copii de învățători și 24 copii de neînvățători. Repartizați pe școli au fost: 14 elevi de liceu, 6 elevi dela Școala sup. de comerț, 13 studenți dela Școala de notari, 4 elevi dela Școala sup. de arte și meserii și 1 elev dela Școala primară.

După naționalitate au fost: 34 Români, 2 Germani, 1 Maghiar și 1 Evreu.

Taxa de întreținere de 10.000 lei au solvit 25 elevi, taxa de 8000 lei,

10 elevi, apoi 2 elevi au solvit anual 2000 lei, și 1 elev a fost primit în

mod cu totul gratuit. Elevii plasați de Școala de meserii au plătit pe lunile Sept.-Dec. 1931 o cotă zilnică de 34 lei, iar pe restul anului școlar, 30 lei.

Alimentația elevilor.

Carnetul listel zilnice de bucate, precum și cheltuelile făcute la articolul alimentării sunt cele mai bune dovezi, că scopul Consiliului n'a fost strângerea de fonduri, ci am depus toată stăruința și n'am crușat nici modestele economii făcute în anii precedenți numai să putem servi elevilor hrană pe deplin mulțumitoare.

Pentru ca să se cunoască în straturi cât mai largi modul de hrană al elevilor credem de bine să comunicăm la acest loc „Menoul zilnic al mâncărilor“: Dejun o ceașcă de cafea cu lapte. La prânz: Zamă de carne, ori altfel de ciorbă. Pe lângă carnea de zamă, elevii primesc diferite sosuri cu garnir de cartofi, orez, tărhană, ori fiertură de diferite zarzavaturi de sezon. La ciorbă servim fiertură bine pregătită cu friptură de vită, de porc, de vițel și diferite păsări. La cină primesc fiertură cu chiftelile, ochiuri de ouă, ori jumări de șuncă și slănină proaspătă. Joia și Duminica li-se servește prăjitură cu nucă, cu mac, cu magiun de prune și în sezon cu diferite fructe. Mercuri și Vineri, în loc de fiertură, li-se servește aluat fiert cu mac, cu nucă, cu ouă, cu magiun, gris, ori brânză de vacă și oale.

O dovadă mai mult, că hrana a fost mulțumitoare este și faptul, că în acest an gestionar am tăiat pentru trebuințele internatului 23 porci grași.

Starea sanitară a elevilor a fost satisfăcătoare. În cursul anului, afară de două cazuri de boală mai serioasă, elevii s'au îmbolnăvit de gripă, ori alte morbari provenite din răceală, cari n'au reclamat trimiterea bolnavilor în spital, ci au fost îngrijiți în mod casnic de către medicul Căminului.

De instrucția și educația elevilor s'au îngrijit directorul casei și cei doi pedagogi-instructori angajați în acest scop. Progresul în studii a fost pe deplin mulțumitor, fiindcă, afară de unul, toți elevii au fost promovați.

Disciplina, cu toată stăruința organelor de conducere, n'a putut fi menținută la nivelul dorit de noi. Cu toată grija noastră n'am putut stăruini și păcătosul obicei al unor elevi de a înstrăina lucrurile și recvizitele de școală a colegilor lor conlocuitori. Pentru menținerea disciplinei ne-am convins, că pedagogii recrutați dintre studenții teologi nu sunt destul de autoritari în fața elevilor și nu arareori să întâmplă, că elevii din clasele superioare nu execută ordinele date de aceștia. Pentru asigurarea disciplinei suntem de părerea, că în viitor ar trebui să aranjem ca pedagogii numai profesori de liceu, restabilind prin aceasta legătura dintre Cămin și școală.

Pentru înmulțirea cunoștințelor elevilor, Căminul dispune de o bibliotecă, care numără 682 volume cu cuprins literar și științific. Încă la începutul anului școlar, elevii s'au constituit în societate de lectură, iar în cur-

sol anului, sub conducerea și supravegherea pedagogilor, au ținut mai multe ședințe, unde elevii au recitat diferite poezii și au prezentat mai multe lucrări originale. Pentru augmentarea acestora, elevii solvesc o cotizație anuală de 50 lei.

De încheiere ne adresăm tuturor membrilor Asociației, rugându-i, ca să se aprobe cât mai mult de „Casa Învățătorilor“ fiind aceasta proprietatea tuturor dascălilor din județ și să nu uităm nici unul, că avem datoria de a-i promova interesele și s'o apărăm ca și pe cel mai scump patrimoniu dăscălesc, asigurându-i existența, ca la timpul său s'o putem lăsa moștenire urmașilor noștri, cel puțin în starea în care ni-a fost nouă predată de alții.

Alăturat anexăm socotelile de pe anul de gestiune 1931/32 cu rugarea ca să binevoiți a le aproba, iar nouă a ne vota descărcarea cuvenită depe acest an gestionar. Aceste socoteli au fost verificate de dl Ștefan Neamțu contabil expert, au fost controlate din poziție în poziție de către o comisie de trei exmisă din sânul Consiliului de administrație, iar Consiliul de administrație, în ședința sa ținută la 5 Ianuarie 1933, aflându-le în perfectă ordine, le aprobă fără nici o modificare și le înalunțează On. Adunării generale a Asociației ca ultima instanță.

Deoarece statutele Asociației prevăd, că Comitetul central al Asociației este răspunzător pentru toată averea mobilă și imobilă a Asociației această gestiune a mai fost controlată și verificată de Comisia de cenzori a Asociației, care asemenea a aprobat-o, dresând un proces verbal anexat aici.

Pentru ca gestiunea acestui exercițiu să poată fi apreciată de toți cei îndreptățiți și pentru a confirma cele cuprinse în prezentul raport, lăsăm să urmeze această gestiune împărțită pe diferite conturi la venite și cheltuieli :

Intrate:Cheltuieli:

1. Sold la 30 Iunie 1931	L. 97 829.	1. Onorar medicului de casă	L. 5000
2. Taxe de înscriere	17.500.	2. Onorar menagerii	15000
3. Taxe de întreținere	577592.	3. Leafă personalului de serv.	92000
4. Interese după depuneri	2128.	4. Fâină și pâine	87013
5. Ridicât din depuneri	130000.	5. Carne și untură	141218
6. Restanțe de taxe	3000.	6. Articole de bucătărie	206302
7. Alte venite	51866.	7. Cumpărări zilnice	46128
total	878915.	8. Mobilier	9270
		9. Luminat	19224
		10. Încălzit	79340
		11. Apă	19147

12. Spălatul rufelor	1260
13. Curățire și desinfectare . .	21949
14. Reparaturi	41951
15. Cheltueli de birou	1765
16. Augmentarea bucătăriei . .	3474
17. Abonament telefonic	4881
18. Asigurarea edificiului	6241
19. Cotizații la Casa cerc. . . .	5924
20. Căratul gunolului	3300
21. Controlor contabil exp. . . .	2000
22. Interese capitalizate	2128
23. Spese de călătorie membri- lor de consillu	3288
24. Cheltueli neprevăzute	100
<u>Total</u>	<u>818.803</u>

Bilanț:

Intrate	Lei 878.915.—
Cheltueli	„ 818 803.—
Exec. la 30—VI 932	„ 60.112 —

Excedentul numerar de Lei 60.112 este trecut ca venit în jurnalul de cassa de pe anul societar 932/33.

Situația bănească a Casei se prezintă la 30 Iunie 1932 în modul următor:

a). Numerar în cassă	Lei 60.112.—
b). Depuneri la bancă	„ 24.115.—
c). Restanțe de taxe de întreț. . .	„ 84.751.—

Total . Lei 168.978.—

Dat din ședința Consiliului de administrație, ținută la 20 Mai 1933.

Președinte:
D. Boariu

Directorul casei:
I. Mladin

Proces-verbal.

dresat în ședința comisiei de cenzori a Asociației Învățătorilor din jud. Arad, ținută în Arad la 19 Iunie 1933, pentru controlarea și verificarea gestiunii căminului „Casa Învățătorilor“ pe anul societar 1931—1932.

Prezenți: Subsemnații.

Prezintându-ne în ziua de mai sus în localul Casei Invățătorilor, dl director al casei ne-a pus la dispoziție toate registrele principale și cele auxiliare referitoare la gestiunea Căminului pe anul 1931/32 din cari ne-am putut convinge pe deplin, că socotelile sunt în perfectă consonanță cu actele justificative și cu toate hotărârile Consiliului de Administrație, iar din jurnalul de casă și din contabilitatea condusă am constatat, că bilanțul a fost încheiat la 30 iunie 1932 cu următoarele cifre:

1. Drepturi constatăte . . . Lei 987 781.—
2. Cheltueli efectuate . . . „ 818.803.—
3. Excedent bugetar . . . „ 168 978.—

Excedentul de Lei 168 978 este specificat astfel:

- a). Numerar Lei 60.112.—
- b). Depuneri „ 24 115.—
- c). Taxe restante „ 84 751.—

Excedentul numerar este trecut ca venit pe exercițiul 1932/33.

Având în vedere, că gospodăria Căminului a fost condusă cu multă dragoste de către dl director Ioan Mladin, iar socotelile verificate de contabilul expert, cenzurate și aprobate de Consiliul de administrație al casei, comisia de cenzori, — neavând nici un fel de observare, — propune luarea la cunoștință și aprobarea acestor socoteli, iar dl director Ioan Mladin, precum și Consiliul de administrație să li-se voteze descărcarea cuvenită de pe exercițiul 1931—1932.

D. c. m. s.

Președintele comisiei:

Iul. Lucuța.

Membri:

*Sabin Mihuțiu
Ioan Tau.*

O CARTE VECHĂ.

O carte veche are totdeauna o valoare istorică. Dacă acea carte mai poartă și titlul de „Pedagogie și Metodică“, își dublează importanța. În cazul acesta, ea este deodată și o platră de hotar, în marcarea progresului cultural realizat de un popor.

Poporul român de dincoace de Carpați, stând sub dominație străină aproape 1000 de ani, n'a avut posibilitatea și mai ales libertatea să-și desvolte forțele psihice după un plan propriu, bineprecizat de către oamenii lui competenți, ci a trebuit să se mulțumească cu fărâmiturile de cultură ce i-se aruncau de către stăpânitori.

Putem vorbi, deci, de o influență culturală austriacă, după cum, mai târziu am fost nevoiți să suportăm și aita, de origine maghiară.

Atât Austriacilor, cât și Ungurilor le convenea de minune să țină pe Români în întinericul neștinței, căci știa, că numai astfel îi pot domina.

Dar cu toată tutela culturală a stăpânitorilor de până ieri, incontestabilă că și noi am avut cetățurile noastre culturale, în lăuntrul cărora am știut să muncim, în așa fel ca să obținem rezultate ca și cei realizați la 1 Decembrie 1918.

Asemenea cetățuii au fost: biserica și școala românească, iar cei cari luptau în lăuntrul lor erau: preotul și învățătorul român.

Ei doi au dus — la început — greul luptei pentru deșteptarea poporului. Ei erau — ca și azi — cărturarii cei mai apropiați de poporul din care s'au ridicat; pe ei îi cunoștea și-i asculta masa largă a poporului român.

Dar pentru ca munca depusă de acești factori culturali să fie încununată de rezultate, trebuia ca ei înșiși să fi fost pregătiți pentru acea muncă.

Este sigur, că în timpurile mai vechi, învățătorii români nu puteau beneficia de o pregătire profesională corespunzătoare, de oarece ne lipseau școlile normale.

Totuș suntem siguri, că în învățământul primar românesc, se angajau persoane, cari pe lângă școala primară „au gustat învățături la școlile cele mari“.

Această siguranță se desprinde din „cuvânt către cetătorii“, trecut în cartea de care mă voi ocupa în cele ce urmează și în acelaș timp este merită să răstoarne afirmația, că dascălii dinainte de 1812 ar fi fost „fără o cultură deosebită“¹⁾.

La anul 1812 se deschide „Schola Nationis Valachicae G. n. u. R. Preparatorias V. Aradienses“. De aci înainte este asigurată și o pregătire profesională destul de temeinică pentru cei cari urmau să se aplice în învățământul primar românesc.

La greutățile începutului se adăugă — fără îndoială — faptul că nu erau manuale potrivite, în românește. Pentru curmarea acestui neajuns și mai ales pentru compunerea manualului de Pedagogie, inspectorul Nestorovici sfătuște pe profesorul Mihuț să traducă din nemțește și sârbește pedagogia și metodică, cari după ce obținură aprobarea lui, se și tipăriră, de a bună seamă cu spesele fondurilor școlare²⁾.

Un manual — deși neîntrebuințat, în școala normală — este și cartea despre care voi scrie.

¹⁾ Dr. Botiș: Ist. șc. norm. pag. 13.

²⁾ Idem

Ea a apărut în crăiasca tipografiei din Buda, în anul 1817 și este tipărită cu caractere Kirilice.

Dupăcum afirmă scriitorul ei „N. Petrovici crăiesc perceptor“ cartea aceasta este tălmăcirea „Pedagogiei și Metodicei lui Wilom pre limba Românească“.

Să nu se creadă însă, că „tălmăcire“ ar însemna o simplă traducere. Nicel de cât. Așa cum este alcătuită, cartea aceasta este plină de sfaturi pedagogice și metodice rezultate din experiența câștigată de tălmăcitor. (Asupra acestor sfaturi vom insista mai târziu).

Cartea începe cu o dedicație, urmează cu scrisoare adresată „Patronului“, cuvânt către cetitori, Pedagogia, Metodica și încheie cu „însemnarea cinstiților prenumerați la cartea aceasta“.

Nu cred, că ar fi lipsit de interes să amintesc, că pe scoarța cărții se găsește o „Consignatio“, scrisă cu mâna de către un învățător român din anul 1822 și în care sunt notate numeric toate școlile românești în flință la acea dată în Banat, Crișana și părțile ungurene (fără Transilvania).

Iată ce spune acolo :

„CONSIGNATIO“

„De după care arată câte școli se află în fiește care District precum în scris adecă :

1. Districtu Carans — Lugoj	210 școli	40 nescrise
2. Distr. Temesvarinski	100 D-tto	
3. Dis. marj. Regs. de Carans.	64 D-tto	
4. D-to Panclova	7 D-to	
5. D-to Buda	2 D-tto	
6. D-to Oradia Mare	44 D-tto	

Suma	427 școli	
	40 nescrise	

Cu toate face 467 de tot.

Revid. la 5-te Augustus 822.

P. Theodoroviciu m. p.
docent

WALLEAMARE“

Urmează apoi, parcă convins însuș de importanța unor asemenea noște, sau mai binezls date statistice :

„Omul trece ca floarea, iar scrisoarea rămâne cetită în vecl și se po-zene de cetitori“.

Am crezut că e bine să fixez aci „Consignația“ de mai sus, ca să se poată lua folosul atunci, când cineva ar încerca să descifreze vre-o pagină din istoria trecutului nostru cultural.

În cele ce urmează, vreau să arăt mai detaliat cuprinsul cărții.

În partea aceasta însă nu mă voi ocupa de Pedagogie și Metodica, lăsând acestea pentru articole viitoare.

Cartea începe cu dedicația următoare :

Mult Onoratului Domn Nicolae Popovici, al școalelor Naționale de L. G. n. u. pre tractul Cianadului localnic director; ca unui adevărat patron, și neostenit râvnitor al bunului de comun, se dediează această carte, ca un semn al prețuirii celei adevărate, cu care îl întâmpinează Prefecătorul!

Dacă este adevărat, că istoria este un testament lăsat de către strămoșii urmașilor, ca aceștia, cunoscând faptele trecutului să poată trage învățăminte pentru viitor, cu atât mai adevărat este, că numai cunoscând luptele duse în trecut, pentru asigurarea progresului nostru cultural, precum și rezultate asigurate prin acele lupte ne vor putea arăta calea de urmat ca să putem asigura un progres mai potențat în viitor.

Ori, atât scrisoarea adresată „patronului“ cât și cuvântul „către celi-torii“ conțin indicații interesante sub acest raport. Aceste două preced „Pedagogia și Metodica“.

Se vede, că soarta color cari scriau ori tălmăceau cărți era aceeași în anul domnului 1817, ca și azi. N'aveau bani. Acest lucru îl recunoaște tălmăcitorul în scrisoarea către „patroni“ când scrie :

„De mult aș fi dat eu acea carte la tipariu, dară se poftă mare cheltuială spre tipărirea ei, și mie aceea cu adevărat îmi lipsea“.

Totuș, în dorința de a-și servi „nația“, a cărei cultură îl era „de inimă lipită“ în anul 1816 lansă „o înștiințare“ către nație, în care arată, că a tălmăcit Pedagogia și Metodica lui Willom pre limba românească. „Inștiințarea“ a rămas fără rezultat, după cum o mărturisește „tălmăcitorul“ spunând :

„Ba, neputând eu afla de acea oară pe nimenia, căruia fiindul cultura iubitei nației Românești de inimă lipită să-mi dea mână de ajutoriu, ca să plătesc Tipografiei“.

Ne putem închipui desuadejdea ce-i va fi cuprins pe autor, care vede că „primul rod al ostenelelor“ sale „care pentru Nația“ sa „cu bucurie le-a vărsat“ nu putea fi pus sub tipar.

Această întristare și desuadejde va fi fost cu atât mai mare, cu cât cartea trebuia să umplă un gol simțit în literatura pedagogică românească.

„Această învățătură“ spune autorul „adece Pedagogia în vremile cele vechi, ca până la anul 1812, nouă necunoscută neau fost“.

Dar cu toată supărarea și „scârba“ ce l-a cuprins când a văzut, că „înștiințarea“ făcută a rămas fără efect, totuși n'a încetat să caute un „patron“, cu ajutorul căruia să-și poată tipări lucrarea. Acest „patron“ l-a aflat apoi în persoana lui N. Popovici „localnic director pre tractul Cianadului“.

Se adresa deci, lui N. Popovici, ținând să-i amintească, că: „nu doară dobândă, sau altă oarecare urâtă patimă mai îndemnat să te cerceze într-o această pășire a mea, ci tocma meritele cele multe și mari ale Domniei Tale“.

Din meritele ce credea, că ar fi demne de înregistrat, amintește două: 1) „mărimea sufletului, cu carea în anul 1816 *întru creșterea fundusului școlilor legei noastre naționale* generalnic o mie de florinți în bani gata a cinstei tei învoit“ și 2) „pe tinerimea școlastică Română a aceluiaș district (Cianad) . . . cu cărți școlastice, cu foarte mic preț, ba și în cinste măngăiezi“.

Iată două virtuți rari, cari și azi ar putea face cinste Românilor mai de mare de mână și cari înfrumusețeau și caracterizau pe acela, căruia l-a adresat talmăcitorul N. Petrovici, crăiesc perțeptor“.

Răspunsul dat de N. Popovici îl aflăm tot din scrisoarea amintită. El este scurt, dar de toată frumusețea. Iată-l: „Domnule! Scopul Domniei Tale este cunoscut im este, și de cartea, carea vorești să o dai la lumină știi prea bine; pentru aceea tocmește-te mai înainte cu Tipografia pentru prețul tiparului, că eu nu vreau să fi străin a-ți da ajutoriu la cheltuială, și mă bucur să îți pot fi într-o ajutoriu la un lucru ca acesta“.

Ce-l va fi îndemnat pe N. Petrovici să insiste la tipărirea acestei cărți? Toate că n'avea mijloacele materiale necesare?

Răspuns la această întrebare aflăm în aceeaș scrisoare. El spune: „Această carte e întâiul rod al ostenelelor mele, apoi și D-ta ești cel măntău, carele ai alergat, gata fiind, a da ajutoriu unui *Naționalist*“.

Iată deci, că, sentimentul național îl îndemna să pună la dispoziția publicului românesc o asemenea carte, ce ne lipsea până la 1812. Căci: „*Întăiu au scris Pedagogia pentru învățătorii românești și serbești . . .*“ Urosle Stefan Nestorovici, carea acuma se predă ascultătorilor într-o „*doară școale preparande*“¹⁾.

Din cuvântul, „către cetitoriu“ se desprinde încă o constatare aplicabilă și vremurilor de azi. Sub influența evenimentelor culturale și politice din Franța, la noi încă s'a început propovăduirea culturii prin cărți. Dar și

¹⁾ Ar fi interesant să cunoaștem și conținutul celei dintăiu Pedagogii scrisă pentru inv. românești și serbești probabil în ambele limbi și despre care se afirmă în sc. normale Arad la pagina 153 că ar fi fost o traducere a prof. Mihuj.

atunci, ca și azi, oamenii erau cuprinși de alte griji, decât grija de a cuprinde cărți, căci „vremile erau slabe“.

Tot în cuvântul către cetitori arată autorul și rostul cărților și în deosebit este Pedagogia și Metodica. Mai arată, că ea este „pentru toți și pentru Tată, și pentru Mamă, iară mai vărtos pentru învățătorii scrisă“.

Cărțile I și a II, cari cuprind Pedagogia și Metodica le vom prezenta cu altă ocaziune.

Ca încheiere doresc să mai arăt, că la sfârșitul cărții se găsește în-părită „Insemnarea cinstiților prenumerații la cartea aceasta“. Intre fețele duhovnicești aflăm pe „Preacinstitul Domn Procopie Bolici, în Eparhia Aradului, de asta dată văduvă, Administrator. „Întâlnim și numele unui Domn Ioan Teodorovici“, parohul bisericii Greco-Românești din Pesta și multe nume și stări interesante din punct de vedere al trecutului nostru.

Eugen Spinanțiu.

Contribuțiuni la pedagogia românească.

Curba frecvenței după vârstă a diferitelor materii de învățământ.

1. Curba frecvenței după vârstă a „Religiei“.

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20 ani
Băieți	5,88	5,59	8,84	11,36	7,85	10,06	11,43	12,21	5,80	7,04	9,38	7,20	1,51	0,0
Fete	15,38	12,50	19,86	13,10	11,11	8,06	4,57	7,85	4,23	4,08	3,02	1,88	0,0	0,0

Interesant consider faptul, că religiozitatea fetelor întrece ca proporție pe a băieților până la vârsta de 11 ani. Dela 12 până la 18 ani, când se termină interesul fetelor pentru religie, interesul băieților întrece pe al fetelor. Băieții ating apogeul la 14 ani cu o proporție de 12,11%; iar fetele la 9 ani cu 19,86%;

Punctul minimal la băieți este la 19 ani cu 1,51% la fete la 18 ani cu 1,88%.

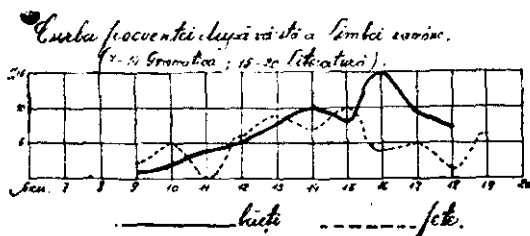
Curba frecvenței după vârstă a Religiei

2. Curba frecvenței după vârstă a „Gramaticii“.

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	anl	
Băieți			2,08	3,03	3,57	4,73	7,85	9,99								‰
Fete			2,65	4,91	1,22	6,12	9,17	7,14								‰

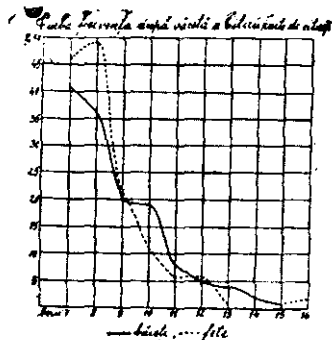
Acest interes durează dela 9 — 14 ani la ambele sexe în proporții rela-
te egale. Apogeul la băieți este la 14 ani cu 9,99‰, iar la fete la 13
ani cu 9,17‰. Punctul minimal la băieți este la 9 ani cu 2,08‰ iar la fete
la 11 ani cu 1,22‰.

3. Curba frecvenței după vârstă a „Citirii“ (cartea de citire)

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	anl	
Băieți	41,17	36,15	20,28	18,94	7,85	5,32	3,57	1,66	0,64							‰
Fete	46,41	48,61	21,18	11,46	6,09	6,12	0,91		0,84	2,04						‰

Interesul pentru citire, Cartea de citire, scade pe măsură ce copiii cu-
c și alte materii de învățământ. Apogeul la băieți este la 7 ani cu 41,17‰;
la fete la 8 ani cu 48,61‰. Punctul minimal la băieți este la 15 ani cu
0,64‰, iar la fete tot la 15 ani cu 0,84‰.

4. Curba frecvenței după vârstă a „Literaturii“ (studiul)

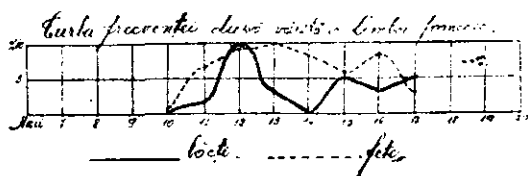
Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	ani
Băieți									7,74	14,72	8,71	7,20			
Fete									10,16	4,08	4,53	1,88	6,04		

La băieți apogeul este la 16 ani cu 14,72% iar la fete la 15 ani cu 10,16. Punctul minimal la băieți este la 18 ani cu 7,20% iar la fete tot la 18 ani cu 1,88%.

5. Curba frecvenței după vârstă a „Limbei franceze“.

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	ani
Băieți				0,75	2,14	10,06	2,85	1,11	4,51	3,20	4,69		6,66		
Fete				1,63	7,31	9,18	10,09	7,85	5,93	8,16	3,02		7,55		

Apogeul ambele sexe îl ating aproape în aceeași proporție 10,06% băieții și 10,09% fetele, dar nu la aceeași etate Băieții îl ating la 12 ani, iar fetele la 13 ani. Punctul minimal îl au ambele sexe la începutul cunoașterii acestei limbi. La ambele sexe interesul se termină la 19 ani, arătând însă tendința de creștere. În general interesul manifestat de fete are proporții mai mari decât cel manifestat de băieți.

6. Curba frecvenței după vârstă a Limbilor streine.

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	ani
Băieți									1,28	7,68	4,69	11,70	6,66	32,40	
Fete									5,08	10,02	9,06	13,16			

Fiindcă acest interes nu este spontan, ci pus la cale de împrejurări, punctul minimal îl au ambele sexe la început, 15 ani, băieții cu 1,08% iar fetele cu 5,08%, iar apogeul îl ating ambele sexe, când se termină, (experiența noastră) fetele la 18 ani cu 13,16% iar băieții la 20 de ani cu 32,40%.

Până la 18 ani interesul fetelor este mai pronunțat decât al băieților. La 20 de ani însă interesul băieților ajunge o proporție la care nu ajunsese până aici, nici la băieți nici la fete.

7. Curba frecvenței după vârstă a „Pedagogiei și Filozofiei.”

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	ani
Băieți									1,93	3,20	6,03	9,20			‰
Fete										6,12	12,08	7,62	4,53	—	‰

Interesul pentru aceste materii se ivește întâiu la băieți, la 15 ani, în proporție de 1,93‰. La fete se ivește cu un an mai târziu, la 16 ani, dar proporție mai mare 6,12‰. Punctul minimal al interesului pentru Ped. Filozofie la băieți este la începutul apariției acestui interes — 15 ani. — La fete invers, punctul minimal este la 19 ani, când se termină acest interes. Apogeul, băieții îl ating la 18 ani cu 9,20‰, iar fetele la 17 ani cu 12,08‰.

8. Curba frecvenței după vârstă a „Istoriei.”

Vârsta	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	ani
Băieți	16,77	30,68	20,66	25,71	29,04	33,57	27,27	34,83	21,12	17,42	14,40	13,32	—	‰
Fete	6,95	26,48	27,04	25,60	14,40	18,34	12,85	9,32	12,24	9,06	7,62	16,61		‰

De la început — 8 ani — până la sfârșit — 19 ani, — interesul băieților pentru „Istorie” plutește deasupra interesului pentru „Istorie” a fetelor. Apogeul îl atinge la 15 ani cu 34,83‰ iar punctul minimal la 19 ani cu 13,32‰. Fetele ating apogeul la 10 ani cu 25,60‰; iar punctul minimal la 8 ani cu 6,95‰.

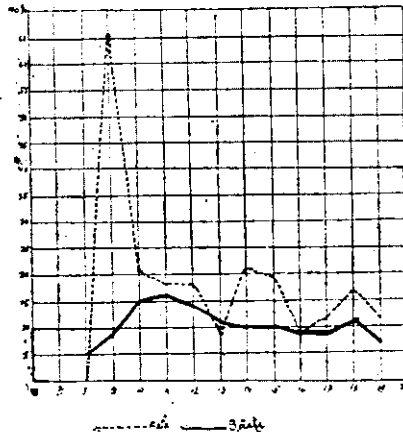
9. Curba frecvenței după vârstă a „Geografiei”.

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Băieți		4,83	8,84	15,15	15,71	13,60	10,71	9,99	9,67	7,68	8,04	11,70	6,66	
Fete		1,38	66,20	21,31	18,29	18,36	8,25	20,70	19,49	8,16	12,08	6,92	12,08	

Fetelor le place Geografia mai mult decât băieților. Cu excepția de la 7, 13 ani, când sunt inferioare băieților și de la 16 ani când sunt aproape egale. Încolo proporția interesului pentru Geografie a fetelor este mult superioară proporției interesului pentru Geografie a băieților.

Băieții ating apogeul la 11 ani cu 13,60%, iar fetele la 9 ani cu 66,20%. Punctul minimal la băieți este deodată cu a fetelor la 8 ani dar deosebi ca proporții. La băieți e 4,83%, iar la fete 1,38%.

Curba frecvenței după vârstă a „Geografiei”

10. Curba frecvenței după vârstă a „Matematicii”.

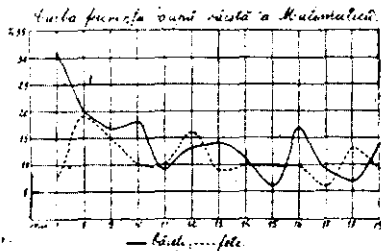
Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Băieți	31,37	20,18	17,42	17,85	9,46	12,85	13,87	10,96	6,40	17,42	9	6,66	13,50	
Fete	7,69	19,44	14,90	9,82	9,75	16,11	9,17	9,9	10,16	10,20	6,04	13,16	9,06	

Interesul pentru Matematică se ivește la ambele sexe la 7 ani. La băieți începe cu o proporție foarte mare, 31,37%, care formează totodată

apogeul, iar de aici apoi merge oscilând dela etate la etate, dar fără să se mai urce sau măcar să se apropie de această proporție. Punctul minimal îl atinge la 16 ani cu 6,40‰.

Fetele încep cu o proporție mai scăzută, 7,69‰, dar îndată la 8 ani se urcă la 19,44‰ când ating deja apogeul. Punctul minimal la ele este la 17 ani, cu 6,04‰.

Interesul pentru Matematici a celor două sexe este o cursă de întrecere, care se termină, fără îndoială, în favorul băieților.

11. Curba frecvenței după vârstă a „Șt. naturale“.

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20 an
Băieți			1,56	3,03	7,14	6,49	3,57	4,44	5,15	15,36	8,71	5,40	23,64	‰
Fete			1,09	4,09	3,65	9,08	7,33	4,99	14,40	19,38	7,55	7,62	2,32	‰

Interesul pentru Șt. naturii începe la aceeași vârstă pentru ambele sexe, la 9 ani și aproape cu aceeași proporție, 1,56‰ la băieți și 1,09‰ la fete. Apogeul fetelor îl ating la 16 ani cu o proporție de 19,38‰; iar băieții la 19 ani cu 26,64‰. Punctul minimal la băieți ca și la fete este la 9 ani.

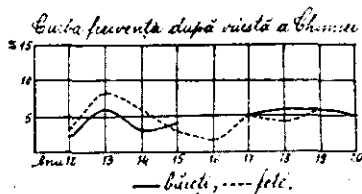
Curba frecvenței după vârstă a Șt. Naturii

12. Curba frecvenței după vârstă a „Chimiei“.

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20 ani
Băieți						2,36	5,71	3,33	3,87		5,36	6,30	6,66	5,40 ‰
Fete						3,06	8,25	6,42	2,54	2,04	4,53	3,76	6,04	— ‰

Acest interes începe la ambele sexe la 12 ani. Apogeul îl ating băieții la 19 ani cu 6,66⁰/₀; iar fetele la 13 ani cu 8,25⁰/₀. Punctul minimal este la băieții la 12 ani cu 2,36⁰/₀; iar la fete la 16 ani cu 2,04⁰/₀.

13. Curba frecvenței după vârstă a „Higienei”.

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	all
Băieți					0,71	1,77		2,22	1,29		0,67		1,51		%
Fete					2,43	2,04		3,57	2,54	—	—	—	—	—	%

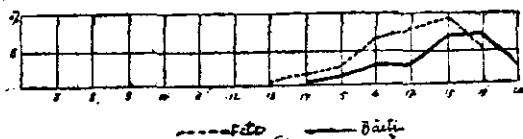
Interesul pentru Higiena este slab la ambele sexe. Începe la 11 ani atât la băieți cât și la fete. Apogeul îl ating băieții la 14 ani cu 2,22⁰/₀, iar fetele tot atunci cu 3,57⁰/₀. Punctul minimal este la băieții la 17 ani cu 0,67⁰/₀ iar fetele la 12 ani cu 2,04⁰/₀.

14. Curba frecvenței după vârstă a „Dreptului”.

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	all
Băieți								1,11	1,93	3,20	2,68	7,20	6,66	2,70	%
Fete							0,91	2,14	3,38	7,14	7,55	9,40	4,53		%

Apogeul la băieți este la 18 ani cu 7,20⁰/₀, iar la fete tot la 18 ani cu 9,40⁰/₀. Punctul minimal este la băieți la 14 ani, cu 1,11⁰/₀ iar la fete la 15 ani, cu 0,91⁰/₀.

Curba frecvenței după vârstă a „Dreptului”

15. Curba frecvenței după vârstă a „Caligrafiei”.

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	all
Băieți			1,56						1,93	1,28		1,80	1,51		%
Fete			0,63	1,63			0,91				1,51	1,88			%

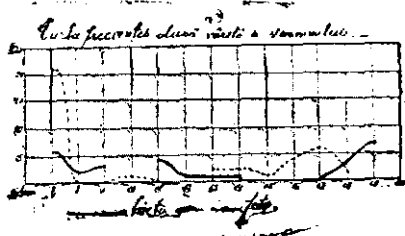
Acest interes este sporadic. Mai mulți băieți se interesează de calligrafie la etatea de 15 ani, 1,93%, iar mai puțini la 16 ani. Fete mai multe la 18 ani, 1,88%, iar mai puține la 9 ani, 0,66%.

16. Curba frecvenței după vârstă a „Desemului”.

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	ani
Băieți	5,88	2,09	3,12	—	3,57	1,77	2,14	1,66				0,67	2,70	6,66	%
Fete	20,51	1,38	1,32	2,45	1,22		2,75	2,85	1,69	4,08	6,04	1,88	—		%

Interesul pentru desen începe dela 7 ani (în cercetările noastre, bine înțeles) dar în proporții foarte deosebite. La fete cu 20,51% formând în acelaș timp apogeul, iar la băieți cu 5,88%. Băieții ating apogeul tocmai contrar fetelor la 19 an cu 6,66%. Punctul minimal la băieți este la 17 ani cu 0,67%, iar la fete la 11 ani, cu 1,22%.

În genere fetele prezintă mai mare interes pentru desen ca băieții cu excepția anilor 8, 9 și 11, când sunt întrecute de băieți.

17. Curba frecvenței după vârstă a „Lucrului manual”

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	ani
Băieți	1,96	2,79	0,52	0,75			0,71	0,55					6,66		%
Fete		1,38	1,98	1,63	3,65	2,04	0,91	1,42					1,51		%

Acest fel de interes încă se manifestă slab. La băieți începe la 7 ani, iar la fete la 8 ani.

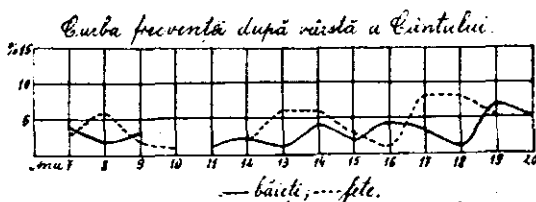
Apogeul îl ating băieții la 19 ani cu 6,66%, iar fetele la 11 cu 3,65%. Punctul minimal la băieți este la 9 ani, cu 0,52%, iar la fete la 13 ani, cu 0,91%.

18. Curba frecvenței după vârstă a „Cântului”

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	ani
Băieți	3,92	2,09	2,60		0,71	1,77	1,43	3,88	1,93	4,48	2,68	1,80	6,66	5,40	%
Fete	2,57	5,55	1,98	0,81		2,04	6,42	5,71	3,38	1,02	7,55	7,62	4,53		%

Fetele prezintă mai mare interes pentru cânt ca băieții. Numai la 7, la, 16 și 19 ani este superior interesul băieților, încolo tot fetele premerg.

Apogeul îl ating băieții la 19 ani cu 6,66%, iar fetele la 18 ani cu 7,62%. Punctul minimal la băieți este la 11 ani, cu 0,71%, iar la fete la 10 ani, cu 0,81%.

19. Curba frecvenței după vârstă a „Gimnasticei”

Vârsta	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Băieți	1,96		0,52		0,71	3,55	0,71	1,11	1,29	1,28				
Fete			0,66			3,06					1,51			

Și acest tel de interes este sporadic, în special la fete. Cel mai mult băieții se interesează de gimnastică la 12 ani, 3,55%, iar cei mai puțini la 9 ani, 0,52%. Fetele numai la 9, 12 și 17 ani au mărturisit interes pentru gimnastică. Cel mai mare interes îl au la 12 ani, 3,06%, iar cel mai mic interes față de gimnastică îl au fetele la 9 ani.

În privința interesului pentru materiile de învățământ, am constatat, din motivele copiilor anchetate, că unii elevi și eleve nu pot suferi o materie numai fiindcă e *predată rău* sau pentru că propunătorul este *antipatic* sau brutal — moivarea elevilor. — Așa se poate înțelege aproape totala lipsă de interes față de muzică, desen, gimnastică etc. (dexterități).

Faptul constatat și de noi, după cum ne arată tabelele diagramei din text, că o materie este preferată la 7 sau 8 ani, iar la 12—14 ani cade în rândul celor desprețuite Claparede o motivează în două feluri, fie că mințea copilului e mai aptă să asimileze materia respectivă la etatea de 7 sau 8 ani etc, fie că metoda întrebunțată mai târziu e rea sau că nu s'a urmat în predarea acestei materii o ordine conform cu dezvoltarea firească a minții. Și vice-versa, dacă o materie preferată mai târziu e desprețuită de școlarii mai mici, această înseamnă, ori că predarea ei s'a început prea de timpuriu ori că e rău predată. (Claparede Psih. copilului și Ped. exp. pag. 471).

Teodor Mariș.

COMUNICĂRI OFICIALE.

No. 1837/1933

Revizoratul școlar Arad, comunică învățătorilor interesați următoarele:

Învățătorii, cari solicită inspecția specială, pentru înaintare la grad I, vor anexa la cerere și următoarele documente:

1. Statul Personal în copie.
2. Dovadă dela Revizoratul școlar despre înaintarea sa la grad II, cu indicarea datei pe care a fost înaintat și o decizie de înaintare.
3. Dovadă dela revizoratul Școlar, că are stagiul de 6 ani.
4. Dovadă dela Revizorat, că n'a fost pedepsit în timpul stagiului.
5. Memoriu, de activitate extra școlară.
6. Toate procesele verbale de inspecție didactică, avute în timpul stagiului, toate vizate de Directorul școlaei, ori de Revizorat
7. Certificat din partea Direcției școlaei unde a funcționat și de unde primește copiile proceselor verbale, ori dela Revizoratul școlar respectiv, că în afară de procesele verbale vizate, n'a avut alte inspecții.

Min. Instr. No. 69075—1933. Recomandă pentru bibliotecile școlare, corpul didactic, elevi și comitetele școlare, precum și pentru a fi distribuită ca premii elevilor, cu ocazia încheerii anului școlar, lucrarea marelui nostru fabulist Vasile Militaru: „Psallirea Proorocului David în versuri”. Lucrarea conține 336 pagini și costă 100 Lei exemplarul. Se poate comanda dela autor: București II, Parc. Domenii, str. Aviator Zorileanu No 76. Asupra comenzilor făcute direct Dlui Militaru, se va acorda un rabat de 15%. Nr. Subrev. 1762—933

Min. Instr. No. 68521—1933. Recomandă pentru premii ce se vor da elevilor romanul istoric al defunctului poet Vasile Pop: „Eroii lui Mihai Viteazu”. Prețul unui exemplar 50 Lei se poate comanda la D-na Elena V. Pop București str. Vasile Lascăr No 137. Nr. Subrev. 1761/933. Subrev. școlar Nr. 1773—933. Pentru știri și acomodare comunică apclul Soc. Principele Mircea” privitor la sărbătorirea „săptămânei copilului”.

Copie:

Soc. „Principele Mircea” Aurel Vlaicu No. 19 București.

Domnule Prefect,

Societățile de asistență socială, pentru a putea preîntâmpina mai ușor toate dificultățile inerente vremurilor grele prin care trecem — au simțit nevoia de a se federaliza pentru ca astfel unite să poată lucra mai economic și ordonat.

Cu ocazia organizării „Săptămânei Copilului” o primă încercare de lucru în comun, se va organiza în folosul Federației și o chetă în zilele de 19—21 și 21 Mai a. c. în Acest scop ne permitem a ne adresa Dv. rugându-Vă călduros a ne da o mână de ajutor să organizăm de comun acord cu Societățile de binefacere locală-cheta, întreprinzând asemenea să se organizeze și în cuprinsul Județului Dvs.

În cazul că nu aveți timpul necesar pentru a organiza în zilele menționate, ne permitem a vă ruga, având în vedere scopul pe care-l urmărim — să ne sprijiniți, luând măsurile necesare ca să se poată face cheta în alte zile.

Totodată vă facem cunoscut că conform aprobării Ministerului de Interne (circulara No. 5920 din 8 Mai) trimisă Prefecturilor, v'am expediat afișele de propagandă cu rugămintea de a le răspândi în toate comunele din Județul Dvs. spre a le afișa la Primării.

Vă rugăm să ne sprijiniți intervenind pe lângă Domnii Revizori școlari să se dea concursul Ministerul a aprobat ca să se dea școlărilor la cursul primar și secundar o compoziție cu subiectul următor: Cum s'ar putea ca toți să fie sănătoși și fericiți ce pot să fac eu?

Cele mai bune lucrări alese de direcțiune se vor prezenta la biroul Federației Str. Aurel Vlaicu No. 19 lucrările alese se vor premia și publica.

Ar fi bine ca fiecare școală să organizeze o serbare unde învățătorii ar îndemna publicul să se asocieze benevol asistenței prin organizațiile Societății „Principele Mircea” Femeile Creștine, Gospodăriile Rurale Organizația Doamnei Averescu, Cultul Patriei etc. sau prin reprezentanțe Ministerului de asistență publică

Credem că am servi o cauză bună pentru educarea publicului care nu strică să se gândească la cei mulți nevoiași.

Foarte indicate în acest scop ar fi soțiile învățătorilor, preoților din comunele Dv. cari fiind persoane apreciate de mulțime ar putea să aibă în grija Domniilor lor organizarea manifestațiilor copiilor cu placarde făcute de elevi în sensul scopurilor noastre.

Nădăduind Domnule Prefect, că nu ne veți lipsi de sprijinul Dv. prețios vă rugăm a primi odată cu mulțumiri de recunoștință, expresiunea sentimentelor noastre cele mai alese.

Pentru Comitetul Provizor al Federației.

(L. S.) Indescifrabil.

Pentru conformitate:

Indescifrabil.

Serv. de învățământ local Timișoara Nr. 7813/933 comunică ord. Min. No. 77108/933 de următorul conținut:

1. Nu se mai fac transferări de posturi cu titulari cu tot
2. Transferările titularilor dela o școală la alta, nu se pot face în acest an, din următoarele motive:

a). Posturile cari au fost libere la 1 Ianuarie 1933, nu s'au publicat vacante, deoarece nu sunt trecute în buget;

b). Posturile devenite libere în cursul anului (dela 1 Ianuarie 1933, la 1 Septembrie 1933) nu se pot ocupa în mod legal, decât în anul viitor după ce vor fi publicate.

3. Spre a se satisface interesele familiare ale membrilor corpului didactic primar, Ministerul a luat hotărârea de a se face întâiu detașările și apoi numirile de suplinitori.

4. Numirile de suplinitori se vor face în posturile vacante prevăzute în buget, după normele cari se vor publica ulterior.

Nr. Subrevizoratului școlar 1973/933.

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.